

szet és az állítólag üldözött militarizmus védelmében azt a hiedelmet akarja meggyökeresíteni az *Előrs*, hogy a „kulturifölény” politikája ellen küzdenie legalább is nemzeti kötelesség. Szomorú volna, ha ez a hit — amely olcsó politikai sikerekkel kecsegtet és a csillogó demagógia eszközeivel terjed — egy pillanatra is megtévesztené a közvéleményt. Mindenki tudja, hogy ma már a háború nem a balösszekötő csatárok lábizmain múlik, hanem a *lélek* kérdése. A csatákat az értelmi fölény, nem a bicskázó tanyai virtus vagy a guerillázó komitácsi revolvere dönti el. A kémiai laboratóriumok, a hadi tudományban előljáró katonai főiskolák, a klinikák, a nemzetnevelő iskolák: mind a háború eszközei. Ha nincs tanár, aki az ifjúság lelkét helyes irányba terelje; ha nincs orvos, aki a legmodernebb klinikai eszközök segítségével újra harcképessé tegye a sebesültet; ha nincs mérnök, aki hidat építsen, hadieszközt gyártson; diplomata, aki megnyerje a békét: csődöt mond a háború gépezete. Létérdekünk a testnevelés, de a könnyíktasztó gázok előtt csődöt mond a sportbajnok ereje, ha a frontmögötti szellemi tábor nem segít . . .

Hibás az a beállítás, mintha „egészséges” fajok a nemzeti létfontartás egyetlen eszközének a testnevelést tartanák. Ha ez igaz volna, akkor honfoglaló és államszervező őseink barbárok voltak és civilizációt semmisíteni jöttek Európába. Zrinyit idézi nemzeti ideálnak az *Előrs*: épen Zrinyi példája mutatja, hogy a hadvezér szellemi téren is nyerhet csatákat és hogy a hadvezérséghez is kulturifölény, könyvtár, hadtudományi készültség, nyelvtudás, „nyugatos” diplomácia szükséges. Német példára is hivatkozik az *Előrs*. De elfelejti, hogy a háború óta új egyetemek létesültek Németországban; hogy Poroszország évente kétmillió aranymárkát költ könyvtári könyvbeszerzésre, amiből 267.000 aranymárka csupán egy könyvtárnak, a berlini Staatsbibliothek-nak évi dotációja; hogy az 1928-as költségvetés a könyvtáraknál 400%-os emelkedést mutat . . .

Nem akarunk polemizálni az *Előrs*szel, amely a maga módján és a maga eszközeivel a nemzeti ügyet óhajtja szolgálni. Csak a kulturifölény időzjelbetevése és kipellengérezése ellen volna szerény kifogásunk. A kulturának, amióta Pythagoras, tantételének öröme, hekatombát áldozott, sok ellensége van. Mi mégis Pythagoras pártjára állunk.

(Budapest.)

G. P.

LEVELESTÁR.

Il y a des juges à Berlin. A plágium-ügy eldöntését illetőleg a tudományos nyilvánosság előtt semmi sem történt. Folyóiratunk egyelőre nem foglalkozik a kérdéssel. — *Meztelenül.* A Pardon-rovat megalapítója nem kapott pardont az újabb nemzedék pardonistáitól. Pardon, csak ennyit akartunk mondani. — *Pályaválasztási Tanácsadó.* Ha mint ifjú titán gyors karriert akar csinálni, állást és munkát szerezni, akkor tagadja le, hogy titokban Adyt, Babitsot és Szabó Dezsőt olvassa, járjon el az Auróra-Kör szerzői estjeire, vágja le hosszú cikkben a habsburgpárti Szomori Dezsőt és dicsérje meg a katolikus Erdős Renéet, írja meg a Moktáry báró-család történetét, szatírárt is írjon a nagyfejúek öröme, de helyezze a bizantinizmus távoli korába, nehogy egy némely kisszatócs képviselő önmagára ismerjen benne, ajánlkozzék direktornak Hevesi helyett, bűzbombáit

kizárólag bécsi vagy prágai cégektől szerezze be, mondja azt, hogy a mai ifjúság konzervatív és sikongjon föl Turáni Előd eposzainak költőiségén, írja le cikkében háromszor, hogy „a miniszterelnök úr“, azután hagyja ki novellájából az öngyilkosságot és a komorabb részleteket, alapítson minél szűrésebb néplapot, esetleg egy ballada-kutató melléklettel, tisztázza a plágium-vád alól valamelyik érdemes tudósunkat, csapjon föl kulturdiplomátának és vezércikkírónak, hogy külügyi tevékenységével pótolja a tudományosság hiányát: még a futball-tudományok vagy a reklám-technika egyetemi katedrájánál is szóba hozhatják, ha van egy kulturfőlény-ellenes, nagyhangú protektora. A mai túlnépesedő cserkészvilágban csak az boldogul, aki mindig résen van, ha egy tehetséget elütnek valamitől. — *Oláh György*. Arról a bizonyos színházi újságról megállapítja az *Előőr*s, hogy még Beregszászon, Nagyváradon, Ungváron és Pozsonyban is mohón olvassák... aztán hosszú fejtegetésben végzi ki az említett színházi újságot. Nem akarjuk védeni azt a léhaságot és tömegizlést, ami az effajta hetilapokban megnyilvánul és minden szimpáthiánk azokra szavaz, akiknek „gondolatvilága a tyúkültetéstől az imakönyvig terjed“ — de azért mégis úgy gondoljuk, hogy meg kell kegyelmezni a léha „világvárosi virágoknak“, ha a megszállott területeken a (bármennyire is „bűnös“) Budapesthez való tartozás lelki kapcsolatait ápolják. — *Csendőraltízt*. Olvastuk a „Nászéjszaka századik szériése“ című színházi kommunikét. Bizony ideje volna már megrendszabályozni a fizetett hírlapközlemények és egyéb reklám-cikkek balga fogalmazványait. Egyébként a *Nászéjszaka* annyira távol áll az irodalomtól, hogy nem is csoda ha száznál több előadást ért el a Belvárosban. — *Gimnazista*. Valóban tájékozatlanság, ha azt hiszi, hogy telefonál s mi fölkeressük Önt. Prózaí írását még szülői vagy osztályfőnöki engedéllyel sem közöljük. Majd ha letette a maturát, megdicsérheti a közéleti, de még nem „előregedett“ nagyságok „gondolatkiterjesztését“ és „európai perspektíváját“. Addig talán forduljon azokhoz a szemlékhez, amelyek telefonhívásra házhoz mennek és kiskorúak leveleinek propagálásával foglalkoznak. — *Czakó István*. Erdély-rovatunk helyszűke miatt maradt a júliusi számra. — *Nyugatos*. Nem a legörvendetesebb dolog, ha az egymást-dicsérgetés divatja annyira fajul, hogy ma Füst Oszkár dicséri Gellért Milánt, holnap Gellért Ernő Füst Hugót. Az unalmas Gellért-számok és a siralmas Füst-számok még nem avatják költővé a „miniatürizáló“ verselőket. Ami pedig a magyar Disraëlit illeti, olvassa el Visszhang-rovatunkban a Mauroisról szóló közleményt.